

Breve encuentro

Julia Pons

"Perdona'm per haver-te trobat, per estimar-te"

(Alec a Laura a l'estació de tren).

Cinquena pel·lícula del cineasta britànic David Lean (1908-1991), *Breve encuentro* (1945) resulta una mostra notable del seu talent abans de llançar-se a les produccions més ambicioses que el farien famós, com *El puente sobre el río Kwai* (1957), *Doctor Zhivago* (1965), *Lawrence de Arabia* (1965) o *La hija de Ryan* (1970).

Breve encuentro és una petita joia del cinema anglès i una lliçó magistral de drama romàntic: sense excessos, versemblant, màgica i quotidiana, plena de matisos i petits detalls, magistralment dirigida, rodada i interpretada, amb un excel·lent ritme narratiu que enganxa l'espectador des de l'inici a la fi.

La posada en escena és una lliçó de subtilesa i contenció, de delicadesa narrativa i interpretativa per tractar un contingut de forta càrrega emotiva. Lean aconsegueix involucrar-nos en tota la gamma de sentiments de la parella protagonista (Celia Johnson i Trevor Howard), amb el suport d'una excel·lent fotografia a càrrec de Robert Kresker, una sàbia dosificació de la banda sonora —el "Piano Concerto num. 2" de Rachmaninoff—, en la química dels protagonistes, i en especial l'excel·lent interpretació de Celia Johnson, una actriu de rostre comú però tremendament expres-

siu, que se superposa per mèrits propis a Trevor Howard (qui amb el temps esdevindria molt més famós).

El film, adaptació de la peça teatral d'un acte *Still Life* de Noel Coward (també guionista i productor), parteix d'un argument senzill, d'una anècdota banal com és la trobada casual d'un home i una dona a una estació de tren, gràcies a una petita i metafòrica esberla de carbonilla dins l'ull d'ella: un accident innocent esdevé una intensa i colpidora història d'amor entre Laura i Alec, mestressa de casa i metge, dos anglesos casats, de classe mitja, amb una vida serena i suposadament feliç fins aquell moment. Com a aportació de Lean al guió original, la narració arrenca des de l'escena final, per anar-se desenvolupant en forma de record o *flashback*, escena final que tornarem a veure i viure des d'una òptica fílmica i anímica diferent, la de la dona, que resulta la veritable protagonista.

Breve encuentro té el seu punt fort en apostar per personatges comuns, propers, uns enamorats ja madurs, uns escenaris sense aparent *glamour*. Però el punt de trobada reiterat dels protagonistes, una estació de ferrocarril a Londres, la seva cafeteria i andanes (un dels pocs escenaris reals del rodatge), desprenen un encant particular. El tren que passa continuament, puntual i escàpol, lent, arrencant o a tota màquina, subratlla sense forçar moments precisos i dota les escenes d'una atmosfera particular, convertit en metàfora del permanent i fugisser alhora, d'anhel, desig de fugida i tornada, esperança, refugi, lloc de pas, de trobada i comiat...

Al cor del drama amorós hi ha el tema de la infidelitat, el pes insuportable de les convencions socials, la culpa que arriben a sentir els protagonistes per la infidelitat; especialment la dona, ja que vivim la història a través dels seus ulls, on apareixen el seu home, els nens, una família a qui també s'estima. Però centrar el tema en el dilema fidelitat-infidelitat sembla limitat: el que ens atreu i ens fa identificar-nos amb ells, amb ella, és alguna cosa més: el turment interior, sigui per aquest o altre motiu, que sent una dona i que intensifica i emmetzina alhora cada moment que passa en un estat fugisser amb aquest nou amor, una sensació de llibertat desconeguda...un amor en estat pur que li arriba a deshora (la referència al factor temps és contínua, com un element preciós i destructor: "això no és real", "vivim un temps mort", "ara ja és massa tard"; o esce-

nes oníriques com el vals i els viatges somniats): Laura viu en un estat permanent de sentir-se com fora d'una realitat que l'empaita a cada cantonada... i es va imposant. La voluntat de no alterar, ferir-se per no ferir, la tristor d'haver d'escollir (com a contrapunt, observar el contrast, al cafè, entre la lleugeresa de les relacions amoroses entre la classe treballadora —excel·lents secundaris— i la seriositat amb que prenen tot els protagonistes de classe mitja). En darrera instància, el que resulta contemporani és el dilema, el turment moral interior, sigui quina sigui la seva causa, l'angoixa interior, un amor que no es romp amb la distància, i la voluntat de no oblidar.

La pel·lícula és d'aquelles que es gaudeix de veure i reveure, plena d'escenes memorables: la que més impacte fa potser, la que obre i tanca el film, per la seva aparent intrascendència visual xocant amb la força del que està passant, l'enamorament no declarat parlant de medicina, Laura vagarejant esmaperduda per la ciutat, un dels darrers comiats al tren on ell li demana perdó per les coses ocorregudes per atzar, Laura abocada a l'abisme...un paper importantíssim en l'èmfasi de les escenes el juguen els primers plans de la protagonista, del seu rostre.

El recurs del *flashback* i la veu en *off* ens poden recordar pel·lícules com *Carta de una desconocida* (1948), de Max Ophüls: de la mateixa manera que Lisa-Joan Fontaine, la veu en *off* de Laura-Celia Johnson no resulta pesant sinó un element clau, quasi tan important com el visual, que dóna més força a cada escena, cada sensació (cal apuntar que això en la versió doblada al castellà pràcticament desapareix).

Breve *encuentro* va ser nominada a 3 Oscars el 1947, al millor director, millor actriu protagonista i millor guió, i guanyà la Palma d'Or al Festival de Cannes el mateix any. ■